

Vänsterpress om Ukraina – november/december 2014

Artiklarna i denna samling är från slutet av november och början av december..

För tidigare artikelsamlingar om Ukraina (den första från februari 2014), se [Svensk vänsterpress om Ukraina](#). Se även [Borotba: Om valen i folkrepublikerna Donetsk och Lugansk](#) (kommentar till valen i östra Ukraina).

MF 7/12 2014

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Ryssland: Antifascister anklagas för terrorism</i>	1
Internationalen	4
<i>Östra Ukraina: Folkrepubliker eller ryska marionettstater?</i>	4
<i>Vänstern och Majdan</i>	8
Proletären	10
<i>Rysshets och fascistförnekelse</i>	10
<i>USA och Ukraina ville inte fördöma glorifiering av nazism</i>	12

Arbetaren

Ryssland: Antifascister anklagas för terrorism

Linus Valtersson

Arbetaren 28/11 2014

Lefortovofängelset i Moskva. Sedan i april i år sitter den ukrainska antifascisten och miljöaktivisten Aleksander Koltjenko fängslad här, anklagad för terrorverksamhet.

Aleksander Koltjenko och Oleg Sentsov, ukrainska vänsterprofiler från Krim, sitter sedan ett halvt år tillbaka häktade i det ökända isoleringsfängelset Lefortovo i Moskva. De står åtalade för terrorism och medlemskap i högerradikala "Högersektorn", vilket den ryska säkerhetstjänsten FSB nu säger sig kunna bevisa. De åtalade anser fortsatt inte att varken Krim eller de själva tillhör den ryska staten.

Domaren: Namn?

Koltjenko: Koltjenko, Oleksander Oleksandrovyeh.

Domaren: Födelseort?

Koltjenko: På Krim, Simferopol.

Domaren: Medborgarskap?

Koltjenko: Ukraina.

Domaren: Inspektör! Vilket medborgarskap har vi i våra listor?

Inspektören: Medborgare av Ryska federationen.

Så började rättegången i Lefortovos tingsrätt, den 26 september, mot den ukrainska antifascisten och miljöaktivisten från Krim Aleksander Koltjenko, 25 år.

– Jag har fått ett dokument från FMS (Federala migrationstjänsten) på Krim som säger att Koltjenko inte är ukrainsk medborgare längre. Den ukrainska ambassaden har lämnat in en skrivelse om att han inte är rysk medborgare, säger Aleksander Koltjenkos advokat i Moskva, Svetlana Sidorkina.

Advokat Svetlana Sidorkina har precis besökt Krim, för första gången i sitt liv, när vi träffas över en kopp te i Moskvas centrum. Hennes klient befinner sig också i Moskva för första gången. Det blev ett långt besök, och det riskerar att bli längre.

– Han har suttit inne ett halvår nu. Han riskerar fängelse i 20 år om han döms på dessa punkter. Det är en lång tid av en människas liv vi talar om, säger Svetlana Sidorkina.

– Ryssland säger att han är ryss. Som den enskilda medborgare jag är frågade jag myndigheterna i Simferopol vad som skulle krävas för att förbli ukrainsk medborgare. Svaret jag fick var att om han först hämtar ut ett ryskt pass så kan han därefter fransäga sig det ryska medborgarskapet, säger Svetlana Sidorkina.

När jag besökte Krim i juli i år stod Krimborna i kö för att få ut sina nya ryska pass. Då hade Aleksander Koltjenko redan suttit i Moskva i två månader.

– Ryssland har gjort ett avtal med ”Krim” om detta förfarande, men även enligt rysk lag måste ett sådant avtal göras med Ukraina, säger Svetlana Sidorkina.

Men det var inte bara pass det var brist på alldeles efter Rysslands annektering av Krim.

– Åklagaren hade heller inte några ryska kvalifikationer för sin funktion vid den tidpunkt då Koltjenko blev arresterad, säger Svetlana Sidorkina.

I samma rättsprocess står den rysk-ukrainske filmregissören Oleg Sentsov, från Sevastopol, åtalad för ”förberedelse för terrorhandling”.

– I april deltog de i en demonstration mot den ryska annekteringen. Oleg blev därefter in kallad till förhör av FSB, vilket han förstås inte kom till. Han arresterades den 9 maj, men enligt polisens egen information var han där på ”konsultation” i två dagar, helt frivilligt, till den 11 maj, då arresteringen blev officiell, utan några förhandlingar med tingsrätten. Därefter har vi inte haft någon direktkontakt, säger Natalja Kaplan.

Hon är Oleg Sentsovs syster, och bor faktiskt här i Moskva sedan tio år tillbaka.

– Ja, nu bor vi i samma stad, efter allt detta. Vi kommunicerar endast genom advokat, inte direkt.

Till yrket är hon journalist, med fokus på kriminalitet och socialpolitik.

– Men jag har inte haft så mycket tid till journalistiken på senare tid, säger Natalja Kaplan.

Även Oleg Sentsovs filmproduktion har haft en social profil. Biofilmen *Gamer* (2011) handlar om en ukrainsk kille som överger sina studier – för att ägna all sin vakna tid åt dataspel – och en förtvivlad ensamstående mamma. I princip alla skådespelare runt Oleg Sentsov har redan lämnat Krim.

Oleg Sentsov är av rysk nationalitet, men han ser sig fortsatt som ukrainsk medborgare. Det är hans ”medborgerliga position”, som det brukar kallas bland mindre nationalistiska akademiker här i Ukraina.

– Jag är ingen livegen som följer med jorden, sade Oleg Sentsov i Lefortovos tingsrätt.

Enligt pressmeddelandet från FSB, daterat den 30 maj, är Oleg Sentsov och Aleksander Koltjenko åtalade ”enligt artikel 205, terrorhandling, artikel 205.4, organisering av terroristnätverk och deltagande i detsamma, artikel 222, olovligt vapeninnehav”.

”Terroristnätverket” ska under april månad ha förberett flera attentat, som sprängning av Leninstatyn i Simferopol och anlagd brand på ett av föreningen Krims ryska samfunds kontor.

Enligt samma pressmeddelande ”erkänner” de åtalade, ”som representanter för Högersektorn”, sitt deltagande i terrorhandlingar på Krim ”med syftet att destabilisera den socio-politiska situationen på halvön och påverka beslut fattade av Ryska federationens organ.”

– Jag är osäker på i vilken grad jag har rätt att uttala mig om själva rättsprocessen, men jag kan med fullständig säkerhet intyga att jag inte är varken terrorist eller anhängare av ”Högersektorn”, skriver Aleksander Koltjenko i sitt brevsvår till *Arbetaren*, distribuerat via advokaten Svetlana Sidorkina.

Han har större lust att kommentera den generella samhällsutvecklingen på Krim:

– I och med Rysslands annektering av Krim har hela samhället där förlorat det kritiska tänkandet, och det gör mig besviken. Det fungerar precis som när en enskild tappar sin oberoende syn på vad som pågår. Allt övergår i okritiskt samtycke med makten. Det är därför så många aktivister har flytt till det ukrainska fastlandet, skriver Aleksander Koltjenko.

Aleksander Koltjenko, som i princip saknar tillgång på det senaste halvårets nyheter, hade ett visst intresse för svensk arbetarrörelse och den autonoma vänstern i Sverige innan han greps:

– SAC Syndikalisterna har ju haft ett förhållandevis brett erkännande, även utanför Sverige. Jag känner till att den militanta infrastrukturen i allmänhet är väl utbyggd i Sverige, rent ekonomiskt om inte annat. Det tilltalar mig. Det är beklagligt att vi inte har nått så långt, varken i Ryssland eller i Ukraina, skriver Aleksander Koltjenko i sitt brev.

Han är samtidigt besviken över att den europeiska vänstern hade så dålig koll på ukrainsk politik när konflikten eskalerade i våras.

– Under våren var det upprörande att så många vänsterorganisationer och antifascistiska organisationer i Västeuropa valde att stödja uppenbart antiukrainska politiska aktioner i sydöstra Ukraina. Min personliga gissning är att de flesta inte kände till sakernas tillstånd och helt enkelt drogs med i detta via Borotbas* aktiviteter på internet och i sociala medier, står det i brevet.

Aleksander Koltjenkos familj på Krim saknar medel att finansiera något som helst försvar här i Moskva.

– Det finansiella stödet kommer i huvudsak från anarkisterna i Svarta Korset, säger Sidorkina.

I en annan del av Moskva möter jag Olga Mirjasova som koordinerar Koltjenko-ärendet för Svarta Korsets räkning.

– Vi är en väldigt liten organisation. Men det är ganska många som ställer upp när det behövs. Vi stöttar när vi kan i sådana här rättsprocesser. När anhöriga av olika skäl inte kan göra något, så försöker vi göra något, säger Olga Mirjasova.

Detta är inte första gången de stöttar aktivister som står åtalade för ”terrorism”, men det är betydligt vanligare med rubriceringarna ”huliganism” eller ”extremism”.

– Tidigare var det nästan alltid lagen om ”huliganism” som användes, men så kom lagen om ”extremism” 2008. Men det vanligaste är fortfarande att aktivister tas in för mindre allvarliga rubriceringar. Några gånger kan du bara köpa dig ut. Andra gånger går inte det, säger Olga Mirjasova.

När jag frågar gamla vänner till Aleksander Koltjenko varför de tror att han sitter inne möter jag fler frågor än svar. Varken Oleg Sentsov eller Aleksander Koltjenko hörde till de mest aktiva i protesterna mot den ryska annekteringen av Krim. De valde dock att bo kvar, när många andra drog iväg.

– Jag tror inte att poliserna som gjorde det första gripandet hade någon som helst koll på det politiska, även om det nu har blivit ett politiskt problem. Jag tror inte de fattade att han var regissör heller, säger Natalja Kaplan.

– Sedan är det ju särskilt förolämpande för Putin när människor som uppger att de är av rysk nationalitet vägrar att se sig som medborgare i Ryska federationen, tillägger hon.

Advokaten Svetlana Sidorkina har nu fått information om att rättsprocessen i Lefortovo ska påbörjas i januari–februari.

– Men allt beror på politiska avvägningar nu, säger Natalja Kaplan.

Dmitrij Dinze – känd från processerna mot Pussy Riot – driver Oleg Sentsovs sak i Moskva.

– Vi utesluter inte att hela ärendet flyttas till militärdomstol. Då måste vi förbereda oss på det, säger Natalja Kaplan.

Det skulle i så fall minimera den offentliga insynen ytterligare i den pågående processen.

Internationalen

Östra Ukraina: Folkrepubliker eller ryska marionettstater?

Alec Luhn

Internationalen 27/11 2014

Arsenij Jatsenjuks samlingsparti Folkfronten fick flest röster

Upproret för självstyre i östra Ukraina hade till en början en tydlig social karaktär. Men när makten nu börjar stabiliseras i utbrytarrepublikerna Donetsk och Lugansk står det klart att Moskva lägger sig i och bestämmer vilken politik som ska föras i de så kallade folkrepublikerna. Ryssland vill inte se någon social revolution i östra Ukraina, utan röjer nu undan kommunister och andra radikala rebelledare, skriver Alec Luhn. Den 2 november hölls det parlamentsval i Donetsk och Lugansk.

Den tillförordnade ordföranden för den separatistiska Folkrepubliken Donetsk i östra Ukraina, Boris Litvinov, ville att hans kommunistparti skulle ställa upp i parlamentsvalet den 2 november. Men Moskva hade andra planer. Av påstått tekniska skäl fick Kommunistpartiet

inte registrera sig inför valet, och i ett läckt telefonsamtal som enligt Litvinov är autentiskt, beordrades han att inte gå emot beslutet av Alexander Borodaj, en av Kremles främsta rådgivare till det proryska upproret. Medlemmarna i de två koalitioner som fick ställa upp sa också att de inte planerar att släppa in några kommunistiska deputerade i parlamentet, och Litvinovs egen framtida ställning i folkrepubliken är oklar.

Under det proryska upproret för självständighet i östra Ukraina har många separatister och lokalinvånare krävt att de nya folkrepublikerna Donetsk och Lugansk ska utvecklas till välfärdsstater och att de viktigaste företagen ska nationaliseras. En självutnämnd rebelledare för en stad i Luganskregionen har till och med påstått sig bygga en socialistisk kosackrepublik. Men få reformer har faktiskt genomförts, och Moskvas egna politiska intressen går emot att sådana sociala program förverkligas.

Kommunister och andra radikala politiker hålls nu borta från den parlamentariska politiken i de nya republikerna. Ideologiskt drivna personer av denna sort är inte bara mindre fogliga mot Kreml. Enligt den marxistiska analytikern Boris Kagarlitskij är den ryska politiska och ekonomiska eliten också skrämdd av möjligheten att en samhällsrevolution i östra Ukraina skulle kunna sprida sig över gränsen till Ryssland.

”Den sociala staten har ödelagts i Ryssland. De flesta av de krav som ställs i Donbass skulle kunna vinna gehör om de fördes fram även i Ryssland”, säger Kagarlitskij. ”Nu avlägsnas folk som inte kontrolleras av Moskva eller som är populärare än de ledare som Moskva vill ha”, säger Kagarlitskij och nämner mordförsöket på Pavel Gubarev, en mer radikal prorysk kandidat, strax innan valet.

Den separatistiske politikern Alexander Kofman som symboliskt ställde upp mot den sittande premiärministern Alexander Zachartjenko i Folkrepubliken Donetsk, förnekar dock att Kreml var aktivt inblandat i valet. ”Moskva försvarar våra utrikespolitiska intressen och ger humanitär hjälp”, säger Kofman till *The Nation* medan han röker en cigarett utanför den centrala valkommissionens högkvarter: ”Resten gör vi själva.”

Men det telefonsamtal från Alexander Borodaj till Litvinov som har läckt ut pekar på att kommunisterna utslöts för att vidmakthålla Moskvas hårda kontroll över valet. Enligt en vanlig tolkning manipulerar Moskva rebellstaterna för att få till stånd en låst konflikt som en hävstång mot den nya västvänliga regimen i Kiev. I inspelningen som publicerades förra veckan av Ukrainas underrättelsetjänst ringer en ilsken Borodaj upp Litvinov och förebrår honom för att ”planera att ställa upp” i valet, säger till honom att Folkrepubliken Donetsks ställföreträdande ordförande Andrej Purgin är ”den som leder dessa processer” och uppmanar Litvinov att visa ”största möjliga lojalitet”. ”Vårt största problem är de självständiga aktionerna inom republiken”, säger han.

När Litvinov hävdar att ”folket vill” att kommunisterna ska ställa upp svarar Borodaj att ”folket betyder ingenting”.

Även om rebellerna i östra Ukraina har ett starkt lokalt stöd så har den separatistiska rörelsen nästan helt säkert Moskva att tacka för att den överlever. Tillfångatagna ryska fallskärmsjägare, hemliga begravningar av ryska soldater som dödats i Ukraina och analytikernas beräkningar tyder på att en rysk militär intervention i mitten av augusti slog tillbaka den ukrainska arméns fälttåg som hade nått tröskeln till Donetsk och Lugansk. Dessutom är det sannolikt att de separatistiska staterna, med sin förstörda infrastruktur och översvämmade kolgruvor, kommer att bli beroende av Moskva ekonomiskt, åtminstone i viss mån. Donetsk har fått ekonomiskt stöd från den ryska regeringen för att täcka så mycket som 7 procent av sin budget för pensioner och sociala förmåner, och enligt Litvinov ansöker man om mer.

Istället för att koncentrera sig på samhällsekonomiska krav har rebelledarnas och de ryska statliga medias retorik ända från upprorets början siktat in sig på en påstådd förföljelsekampanj från ”den fascistiska juntan” i Kiev mot rysktalande, och åberopar ofta det snabbt tillbakadragna försöket i parlamentet att upphäva ryskans status som andraspråk i regionen. Men det har också förekommit en del välfärdsförslag och de är fortfarande populära bland aktivisterna och lokalbefolkningen, varav många har utfört ett farligt och ryggförstörande arbete för cirka 300 dollar i månaden i kolgruvorna som utgör basen i den lokala ekonomin. Dagen efter att demonstranter tog över administrationsbyggnaden i Donetsk i april antog en ”folksovjet” en ”Självständighetsdeklaration” – skriven av Litvinov – som inte bara sökte närmare band till Ryssland i opposition mot Kievs vändning västerut, utan också ville utveckla kollektiva ägandeformer ”som utesluter att man kan tillägna sig resultatet av andras arbete”.

Många aktivister inom den yttersta vänstern har stött den separatistiska rörelsens motstånd mot de nationalistiska krafter som spelade en viktig roll för att störta president Viktor Janukovytsj regim i februari, USA:s växande inflytande i Ukraina, och Kievs program av smärtsamma nedskärningar av bidrag och sociala förmåner. Den nya regeringen i Donetsk har vidtagit enstaka åtgärder för att utveckla delar av statens sociala service. Exempelvis sa Donetsk sjukvårdsminister att han skulle upphäva den privatiseringsreform av sjukvårdssystemet som regeringen i Ukraina hade inlett.

Och i slutet av oktober sa Högsta sovjet i Folkrepubliken Donetsk att den övervägde att nationalisera egendom, utan att tillkännage fler detaljer. Miroslov Rudenko, en nära allierad till Pavel Gubarev som är garanterad en plats i parlamentet efter det senaste valet, säger till *The Nation* att anhängarna till hans koalition Fria Donbass stöder en ”social regering med större makt åt det kommunala styret” och ökad statlig kontroll över centrala industrier. I oktober förklarade också premiärminister Zachartjenko att de flesta företag i Folkrepubliken Donetsk skulle ägas av staten och att två fabriker som tillhörde den regionale oligarken Rinat Achmetov, som under konflikten har gjort proukrainska uttalanden, redan hade satts under ”tillfällig förvaltning”. Men Kofman säger till *The Nation* att Achmetovs tillgångar bara ska nationaliseras om han inte åtlöder skattelagarna i folkrepublikerna Donetsk och Lugansk. Framförallt talar Borodaj mot statliga övertaganden, och sa i juni att ”vi har inget gemensamt med kommunister som tar över något och nationaliserar det”.

Den mest överhängande frågan för att kunna bygga upp staten är att få in statsinkomster, och även om Folkrepubliken Donetsk fortfarande håller på att skriva sina skattelagar, så har den upphävt försäljningsskatterna till förmån för en 20 procentig enhetlig vinstskatt – inte ett progressivt skattesystem utan ett system som enligt en tjänsteman inom skatteministeriet har utlöst en kraftig ökning av priserna på basvaror under kriget.

I övrigt har få framsteg gjorts i riktning mot en mer socialt inriktad ekonomisk politik. Ett stort hinder är förstörelsen efter sommarens ukrainska fälttåg och det pågående låggradiga artillerikriget. 15 procent av kolgruvorna i Donetsk och Luganskregionerna kommer inte att vara möjliga att återställa efter striderna, enligt Donetsk energiminister. Visserligen säger rebelledare som Denis Pusjilin, som var en av de tre parlamentskandidater som stod med på Zachartjenkos segrande koalitions listor, till *The Nation* att en av den nya republikens prioriteringar ska vara att skapa jobb. Men energiministern menar att Donetsk kommer tvingas stänga ner olönsamma kolgruvor och därigenom höja arbetslösheten.

En del av den mest radikala retoriken har kommit från ledaren Pavel Dremov, en medlem i kosackernas traditionella militärkast som är känd för att vara grov i mun, och som efter att ha anklagat folkrepublikerna Donetsk och Lugansk för att ha misslyckats med att få slut på oligarkernas inflytande, lovade att avskaffa fattigdomen och bygga ett rättvist socialistiskt kosacksamhälle i den fattiga kolgruvestaden Stachanov.

Men Dremov skriver också under på de ultrakonservativa, ofta rasistiska uppfattningar som många kosacker har. Han har kallat avtalet om vapenvila med regeringen i Kiev, vars två högsta ledare ibland påstås ha judiska rötter, för ett ”påhitt av kroknäsorna”. Under hans styre har pensionerna halverats i Stachanov, och det rapporteras att kosackerna skickar busslaster med åldringar till ukrainsk-ockuperat territorium för att de ska hämta ut sina pensioner.

Alldeles i närheten av Stachanov, i staden Altjevsk, drömmer rebelledaren Aleksej Mozgovojev om en direktdemokrati med statlig kontroll över de viktigaste ekonomiska sektorerna. Mozgovojev är befälhavare för en rebellbataljon vid namn Spökbrigaden som säger sig ha Lenin och den ukrainska anarkistledaren Nestor Machno som politiska förebilder. Men hans experiment med öppet folkstyre tog en mörkare vändning under en ”folkrättegång” nyligen, där rebeller och lokalinvånare med hjälp av handuppräckning dömde två män som anklagats för våldtäkt till döden respektive militärtjänstgöring vid fronten.

Aleksej Mozgovojev sa också att alla kvinnor som påträffas berusade på barer ska arresteras, och hävdar att kvinnor istället ska ”sitta hemma och brodera”. Men till *The Nation* säger Mozgovojev att han bara har försökt involvera befolkningen i samhällslivet och utmana ett domstolssystem som allmänt fördöms för att vara korrumpert. Han säger också att man varken har avrättat våldtäktsmannen eller arresterat några kvinnor på barer.

”Jag skulle vilja att rebellregeringen hade en social karaktär, men det är inte fallet ännu och vi kommer troligen inte att uppleva det inom kort”, säger Okay Deprem, korrespondent för det turkiska arbetarpartiets tidning, som under de senaste veckorna har rapporterat från Donetsk. ”Det finns möjligheter att det blir en regering av vitrysk typ här, men också en stor chans för att den kommer att bli som i Abchazien”, en till stor del okänd Rysslandsstött republik vars ekonomiska utveckling har bromsats in efter att ha brutit med Georgien.

Stanislav Retinskij, medlem i Donetsk kommunistparti och anställd vid folkrepublikens presstjänst säger att det proryska upproret hittills har ”besvarat den ukrainska nationalismen med rysk chauvinism”, och tillade att Ryssland lider av ”samma oligarki och samma korrumpierade regering som Ukraina har”. Han menar att kommunistpartiet i Ukraina, som utgjorde basen till det nya kommunistpartiet i Donetsk, har en historia av att kompromissa med sina ideal för att ”förhandla med regimen”.

Vitalij Lejbin, redaktör för tidskriften *Russkij Reporter* är född i Donetsk och har ofta rapporterat därifrån efter att separatiströrelsen tog kontrollen. Han säger att även om upproret har rensat ut den gamla politiska och ekonomiska eliten, så är de spirande staterna i folkrepublikerna på väg att bli efterapningar av den ryska staten. Det främsta hindret för en verkligt social revolution är Kremels hårda grepp om den politiska situationen, säger Lejbin. Kreml försöker kontrollera konflikten och besvara västs ökande inflytande i Ukraina. ”Västländerna har lagt sig i Ukrainas affärer lika mycket som Moskva. De delar på skulden för Ukrainas splittring. Moskva kommer att behöva stabilisera den sociala situationen här och ta kontrollen över den”, sa Lejbin.

Men även om kommunisten Stanislav Retinskij anser att Zachartjenkos ledarskap är ”resultatet av en överenskommelse mellan Moskva och eliten i Donetsk”, så ser han ändå en bas för en revolution i östra Ukraina. ”Arbetarklassen har visat på en början till sociala protester” som mer radikala lokala kommunister hoppas förvandla till marxistiska reformer genom att organisera particeller bland arbetarna och rebellsoldaterna, säger Retinskij. ”Folket här i Donbass har fler sociala krav än invånarna i resten av Ukraina”, säger han: ”De som inte uppfyller dem kommer att sparkas ut.”

Översättning från engelska, Göran Källqvist

Ursprungligen publicerad i The Nation 7/11 2014 [även tidigare på marxistarkivet]

Vänstern och Majdan

Aleksej Sachnin och Per Leander

Internationalen 19/11 2014

Händelserna i Ukraina det senaste året har splittrat hela den internationella arbetarrörelsen, men framför allt vänstern i Ukraina och Ryssland. Det gäller både hur man förhåller sig till maktskiftet i Kiev efter massprotesterna på Majdan och synen på det inbördeskrig som därefter har slitit sönder landet. Internationalen går igenom de viktigaste aktörerna och deras ställningstaganden i konflikten.

Krigsutbrottet 1914 styckade inte bara upp Europas nationer längs olika frontlinjer, utan också den internationella arbetarrörelsen. De flesta socialistpartier och arbetarorganisationer övergav sin tidigare internationalism och började istället stödja "sina" nationella regeringar mot den "yttre fienden". Idag, hundra år senare, upprepar sig detta i och med kriget i Ukraina. Internationellt rasar en debatt inom vänstern om vilken sida i konflikten man ska stödja. Hårdast är debatten så klart i själva Ukraina, samt i Ryssland som också är involverat i konflikten genom annekteringen av Krim och stödet till separatisterna i Donbass.

I Ukraina började denna debatt inom vänstern redan i november 2013 när det diskuterades om huruvida man skulle stödja eller motsätta sig proteströrelsen på Majdan. Trots att Majdan politiskt dominerades av en högerliberal agenda och även rent högerextrem retorik, var det vissa inom vänstern som försökte finna en roll på Majdan.

Den lilla trotskistiska gruppen "Vänsteroppositionen", som delade demonstranternas önskan om att Ukraina skulle närma sig EU, tog fram parollen: "För ett socialt Europa". Deras inflytande över rörelsen var dock minimal. Dessutom blev Vänsteroppositionens aktivister vid flera tillfällen attackerade av andra demonstranter på Majdan, som tog ifrån dem deras röda fana och förbjöd dem att använda socialistiska symboler.

Efter segern för Majdan i Kiev reste även Vänsteroppositionens ledare Zachar Popovytj till London och höll ett tal i brittiska parlamentet (House of Commons) där han uppmanade Storbritanniens politiker att stödja ”revolutionen” i Ukraina och erkänna den nya regeringen.

En del ukrainska anarkister deltog också aktivt i Majdanprotesterna. De försökte till och med organisera en anarkistisk stridsgrupp ”Svarta hundradena”, men detta misslyckades eftersom den starkare fascistiska stridsgruppen ”Högra sektorn” inte tolererade det. Trots det fortsatte vissa anarkister, som gruppen Autonoma Arbetarunionen, att stödja Majdan, även efter att en ny borgerlig regering bildats som inkluderade ministrar från nazistpartiet Svoboda. Autonoma Arbetarunionen ser Ryssland som sin huvudfiende och stödjer nu också ukrainska armén i kriget mot separatisterna i östra Ukraina. Flera som kallar sig ”anarkister” deltar också som stridande i frivilliga bataljonerna på Kievregimens sida mot separatisterna.

Men också på andra sidan, bland separatisterna, finns det vänstergrupper av alla färger, tillsammans med de pro-ryska nationalisterna. Redan tidigt under självständighetskampen i Donetsk uppstod den militanta ”Arbetarfronten” som organiserades av Konfederationen av revolutionära anarkosyndikalister. Arbetarfronten framför radikala krav på omedelbar socialisering av privat egendom och arbetarkontroll av fabrikerna i Donbass.

Kommunistiska symboler och värderingar är också framträdande i utbrytarrepublikerna, tillsammans med ryska nationalistiska symboler och retorik. Tillexempel är Boris Litvinov, talmannen i Folkrepubliken Donetsks parlament, medlem i det stalinistiska ukrainska kommunistpartiet. Vissa av separatisternas krigsherrar, som Aleksej Mozgovij, för en tydlig vänsterpopulistisk retorik, medan andra, som den ökände ryske nationalisten och monarkisten Igor Strelkov, är klart högerkonservativa imperialister.

Vad gäller socialisterna i Ukraina så antog Borotba, det största ickeparlamentariska vänsterpartiet i Ukraina, redan från början en kritisk hållning till protesterna på Majdan, samtidigt som man inte på något sätt sympatiserade med den sittande presidenten Viktor Janukovyjtj. Redan långt innan Majdan hade Borotba kämpat mot Janukovyjtjs regim, och samarbetat med den ryska vänstern i kampen mot Putin.

I januari 2014 börjande Borotba driva kampanjer för den ukrainska arbetarklassens enighet mot det inbördeskrig som man menade att de ukrainska nationalisternas politik skulle leda till. Ett krig som också blev verkligt ett par månader senare. Men efter maktskiftet i februari stämplade de nya myndigheterna Borotba som en ”pro-rysk separatistgrupp” och därefter har förföljelserna mot Borotba varit omfattande. Partiets huvudkontor i Kiev stormades och togs över av fascister, en aktivist dödades vid massakern i Odessa 2 maj, flera andra har fängslats och de flesta av partiets ledare och kändaste medlemmar har tvingats fly från Ukraina. Borotba har därefter i sina uttalanden valt att beskriva hela regimen i Kiev som en ”fascistisk junta”, något som har setts som en överdrift av andra vänstergrupper.

Synen på utvecklingen i Ukraina har också splittrat vänstern i Ryssland. Det stora stalinistiska Kommunistpartiet och andra stalinistiska grupper stödjer helt separatisternas kamp för självständighet i östra Ukraina. Många ryska kommunister har rest till Donbass för att delta i den väpnade kampen, medan andra bidrar med ekonomisk eller humanitär hjälp. Andra mindre ryska vänstergrupper och anarkister sympatiserar istället med den ”demokratiska revolutionen” på Majdan, förnekar eller förringar förekomsten av högerextremister i den nya ukrainska regeringen, och ser Rysslands formella och informella stöd till rebellerna som roten till allt ont i Ukraina.

Men i Ryssland utvecklas också en tredje position, som vänder sig både mot Moskvas imperialistiska ambitioner och den nyliberala nationalistiska regimen som har tagit makten i Kiev. Denna position innehas av bland annat den breda samlingsrörelsen Vänsterfronten, den

trotskistiska Ryska socialistiska rörelsen, och en del kända anarkister som Aleksej Gaskarov som sitter fängslad som en av ledarna för proteströrelsen mot Putin 2011-2012. Vänsterfrontens Ilja Ponomarjov var den enda medlemmen i det ryska parlamentet som röstade nej till Putins annektering av Krim i mars. Idag lever han som politisk flykting i USA.

I juni 2014 hölls en internationell fredskonferens i Minsk, med deltagare från ukrainska, ryska och vitryska vänsterorganisationer. Där deltog både ukrainska pro-majdan aktivister från trotskistiska Vänsteroppositionen, och anti-majdan aktivister från socialistpartiet Borotba. Men de kunde lägga ner sina motsättningar och tillsammans antogs ett fredsmanifest som krävde ett omedelbart krigsstopp och fördömde all utländsk inblandning i Ukraina, både från Ryssland och EU och USA.

Den s k ”pro-ukrainska” sidan påstår gärna att alla som inte stödjer Majdan är Putins agenter, medan de på den andra sidan hävdar att Majdan helt och hållet var ett CIA-sponsrat projekt. Debatten inom vänstern gick snabbt över i hetsiga beskyllningar, konspirationsteorier och ibland direkt våld mellan grupperna. Splittringen och bråket är ett sorgligt resultat av vänsterns svaghet inför den framväxande högerextremismen i både EU, Ukraina och Ryssland.

Proletären

Rysshets och fascistförnekelse

Patrik Paulov

Proletären 2/12 2014

Margot Wallström möter utrikesministerkollegan Pavlo Klimkin. Sveriges ”engagemang” i Ukraina fortsätter precis som under Carl Bildts tid.

Margot Wallström besökte Ukraina förra veckan. Där blev det tydligt att hon går i Carl Bildts fotspår. Det är Ryssland som är problemet, och några fascister har hon inte sett till.

När Sverige erkände Palestina som stat stod Margot Wallström på sig mot högern, mediedrevet och kollegorna i EU. Inte ens de hätska utspelen från israeliska företrädare fick henne att vackla. Sveriges nya utrikesminister gav intryck av att hon minsann inte skulle gå i Carl Bildts fotspår.

Så tog Wallström regeringsplanet till Ukraina och hoppet om en nyansering av högerregeringens utrikespolitiska linje försvann. På plats i Kiev lät hon precis som sin företrädare.

Sveriges nya utrikesminister pekade finger åt Putin och den ”ryska militära aggressionen” i öster. Hon utmålade de nya ukrainska ledarna som demokrati- och reformvänner. Och det där med fascisternas inflytande i Ukraina såg hon inte som något stort problem, för fascistpartiet Svoboda åkte ju ur parlamentet i valet i oktober.

Bildt kunde inte ha sagt det bättre.

Att Margot Wallström välkomnas med öppna armar av de ukrainska ledarna är inte förvånande. Carl Bildt visade under lång tid var Sverige står. Både innan och efter kuppen i februari i år var den moderate utrikesministern en flitig besökare i Kiev, där han stöttade de ukrainska Nato- och EU-anhängarnas kamp om makten.

När Wallström förra veckan mötte president Petro Porosjenko försäkrade hon att det svenska regeringsskiftet inte förändrar något. ”Sveriges engagemang för Ukraina består och fördjupas” slog hon fast i ett uttalande på regeringens webbsida.

I uttalandet slänger sig Wallström med många vackra fraser. Sverige ska genom EU stödja Ukrainas utveckling mot ”en stabil demokrati och rättsstat, en öppen ekonomi med ökat välstånd och trygghet för alla medborgare och ökad respekt för grundläggande mänskliga rättigheter”.

Det är en beskrivning som ligger långt från dagens ukrainska verklighet. Utvecklingen efter den USA- och EU-stödda kuppen i februari har ju gått i rakt motsatt riktning.

- Ett inbördeskrig med minst 4300 döda och stor förstörelse av bostäder, sjukhus och andra civila mål.
- Våldsam förföljelse av kommunister, Rysslandsvänner och alla andra som opponerar sig mot kuppen, kriget mot det egna folket och den nyliberala politiken.
- En ekonomi som är bankrutt.

För att förklara hur det kunde gå så här skyller såväl Porosjenko som hans inhemska och utländska allierade på den stora fienden, Putins Ryssland.

Men det är inte Rysslands fel att det i östra och södra Ukraina, där de folkliga banden österut är starka, finns ett brett missnöje med de nya makthavarna och närmandet till EU-Nato.

Det är inte på grund av Ryssland som gruvarbetarna i Donbass tar strid för sina jobb mot Kievstödda oligarker.

Det är inte Rysslands armé som bombar och beskjuter städer och byar i öster.

Och det är inte Ryssland som släppt fram fascisterna till maktens korridorer.

Det sistnämnda är fortsatt en avgörande fråga, även om Margot Wallström försöka tona ned den. Det är sant att Svoboda, som spelade en central roll i Maidanprotesterna och kuppen 21 februari, har tappat stöd och förlorat sina parlamentsplatser.

Men när Wallström av detta drar slutsatsen att man i Ukraina därmed håller de högerextrema krafterna på avstånd, såsom hon gör i en intervju för SVT på plats i Kiev, då är hon antingen okunnig eller så ljuger hon.

Ljög var för övrigt något hennes företrädare på utrikesministerposten ofta gjorde när han arrogant avfärdade alla påståenden om fascisternas roll i den ukrainska politiska omvälvningen.

Även om Wallström väljer att inte låtsas om vad de oppositionella ukrainarna säger så finns det utomstående röster hon borde lyssna till. Röster som bland annat pekar ut ledamöter i Ukrainas lagstiftande församling, Radan, som grova brottslingar.

En av de mest framträdande av dessa är Oleh Ljasjko, ledare för det Radikala partiet som fick 7,4 procent av rösterna i valet. Ljasjko skryter med att han är en av grundarna av Azovbataljonen. Den är känd för att ha begått grova förbrytelser i östra Ukraina och för att ha nazister i sina led. Bland dem tillresta svenskar.

Amnesty International har uppmärksammat att Oleh Ljasjko personligen rest runt i öster och med sitt följe av väpnade män kidnappat och torterat motståndare. Det är också något som Ljasjko är öppen med. Han har själv spridit filmer som visar när övergreppen begås.

Han kan göra så eftersom han inte hyser minsta rädsla för att ställas inför rätta.

Dagen efter att Margot Wallström lämnat Kiev satt torteraren, krigsherren och nazistvärvaren Oleh Ljasjko i presidiet vid parlamentets öppnande. Hans parti, Radikala partiet, ingår i den nya regeringskoalitionen.

Detta exempel utgör inte något undantag. Invalda på de fem regeringspartiernas listor finns flera kända fascister och förbrytare. Det är människor vars brottsregister och åsikter får järnrörssvingande sverigedemokrater att framstå som svärmorsdrömmar.

Det är tillsammans med Oleh Ljasjko och hans gelikar som Sverige och EU ska arbeta för att stärka Ukrainas demokrati, rättsstat och respekt för mänskliga rättigheter.

USA och Ukraina ville inte fördöma glorifiering av nazism

Proletären 2/12 2014

När FN:s generalförsamling möttes 21 november lade Ryssland fram en resolution om vikten av att bekämpa glorifiering av nazism, nynazism och annat som underblåser rasism, främlingsfientlighet och intolerans.

I texten uttrycks en djup oro över att den nazistiska rörelsen och kända nazister hyllas, men också över att människor som under andra världskriget slogs på de tyska nazisternas sida – mot Sovjetunionen och kommunismen – betecknas som deltagare i nationella befrielse-rörelser.

Att Ryssland tar upp frågan beror på den historierevisionism som sker i flera Östeuropeiska länder. Ukrainas hyllande av krigsförbrytaren Stepan Bandera som en befrielsehjälte är ett tydligt exempel.

Det är många som delar den ryska oron. När FN:s generalförsamling röstade om resolutionen fick den stöd av 115 länder. 55 länder avstod från att rösta, däribland Sverige och övriga medlemmar i EU.

Tre stater röstade nej till att bekämpa glorifiering av nazism. Det var USA, Kanada och Ukraina.